

HALKLARIN DEMOKRASI PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Sayı : 11658

Tarih : 22.06.2021

41910

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Adalet Bakanı Abdulhamit GÜL* tarafından Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK

Van Milletvekili

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), 1999 yılından bu yana 21 Şubat gününü, uluslararası uzlaşmayı, kültürel çeşitliliği ve çok dilliliği desteklemek amacıyla "Uluslararası Anadil Günü" olarak ilan etmiştir. Söz konusu günün ortaya çıkışı Pakistan Devleti'nin Bengal diline yönelik yasaklayıcı, engelleyici ve asimilasyoncu politikalarına karşı Bengal halkının direnişine dayandırılmaktadır. Dünyanın birçok yerinde tekçilik, ırkçılık ve aşırı milliyetçilik etkisi nedeniyle ulus devletler; halkların doğal dillerinin sınırlandırılması, kullandırılmaması, geliştirilmemesi amacıyla politikalar geliştirmektedir.

UNESCO'nun "Tehlike Altındaki Diller Atlası" verilerine göre ise dünya genelinde konuşulan yaklaşık 6.000 dilin yüzde 43'ü korunaklı ve güvence altında olmayıp yok olma riski ile yüz yüzedir. Bu kapsamda Türkiye'de risk altında olan dil sayısının 18 civarında olduğu ifade edilmektedir. Dillerin yaşamın her alanında kullanımına imkan sağlamak, yok olmalarının önüne geçmek için alınabilecek en uygun tedbirdir. Özellikle anadilleriyle eğitim, sağlık ve diğer kamusal hizmetlere erişmeyen milyonlarca yurttaşın Türkiye'de yıllardır yaşadığı bilinmektedir.

Anadilin etkili bir şekilde öğrenimi diğer dillerin de öğrenimini etkilemektedir. Türkiye'de yıllardır sürdürülen "yabancı" dil eğitiminin başarısızlığının en önemli nedeni; yurttaşların ana diline ilişkin eğitim başta olmak üzere kamusal hizmet sunumunun eksik olmasıdır. Özellikle Kürtçe konuşan milyonlarca yurttaşın birçok kamu kurumunun hizmetlerinden bihaber olduğu, hizmet sunumu sırasında taleplerini doğru bir şekilde aktaramadığı, birçok zaman hak kayıplarının yaşandığı bilinmektedir. Özellikle Türkiye cezaevlerinde tutuklu veya hükümlü kişilerin Türkçe dışındaki dillerdeki materyallere erişiminin engellendiği veya mevcut yasalara aykırı şekilde kısıtlandığı, mahkeme süreçlerinde tercüman hizmetlerinde sorun yaşandığı dönem dönem kamuoyuna yansdığı bilinmektedir.

Yato

Bu kapsamda;

- 1) Türkiye cezaevlerinde Türkçe bilmeyen kaç tutuklu ve hükümlü bulunmaktadır? Bu kişilerin temel hak ve hürriyetlerinin korunması amacıyla tercüman desteği sağlanmaktadır mıdır?
- 2) Kürtçe konuşan tutuklu ve hükümlü sayısı kaçtır? Bu konuda yapılmış bir araştırmanız var mıdır? Kürtçe konuştukları için ayrımcılığa maruz kalmamaları için hangi tedbirler alınmaktadır?
- 3) Tutuklu ve hükümlülerin Kürtçe dilini öğrenmeleri için materyal desteği sağlanmaktadır mıdır? Kürtçe sözlük ve dilbilgisi kitaplarına erişim nasıl sağlanmaktadır?
- 4) Tutuklu ve hükümlülerin Kürtçe gazete ve dergilere erişimi engellenmekte midir?
- 5) Bakanlığınız bünyesinde istihdam edilen Kürtçe tercüman sayısı kaçtır?
- 6) Tutuklu ve hükümlülerin yakınları ile görüşleri ve telefon görüşmeleri sırasında Kürtçe konuşmalarına müdahale edilmekte midir? Bu kapsamda hak ihlalleri nasıl raporlanmaktadır? 2010-2021 yılında bu kapsamda hak ihlali yaptığı için yargılanan kamu personeli sayısı kaçtır?